

Constant Troyon: A Saint Cloud-i erdő,
1831-34 körül, magántulajdon

Jules Dupré: L'Isle-Adam,
1830-as évek, magántulajdon

32.

IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822-1891)

Templomépítés, 1882

Olaj, vászon, 88x151 cm

Jelezve jobbra lent: C. Markó 1882

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 32 787 EUR

Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft

Estimated value: 59 016 – 78 688 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Best of Mű-Terem. Virág Judit Galéria, Budapest, 2008.
- Vonzások és választások. 18. - 19. századi magyar festészet magángyűjteményekben. Nemzeti Múzeum-Kogart, Budapest, 2013. március 23. - július 21. katalógus: 76.

A Markó-család talán fontosabb szerepet játszott az itáliai, mint a magyar festészet történetében. Míg Markó Károly fiai, Károly és András a magyarországi művészeti élet méltatlanul nem eléggé megbecsült szereplői, addig az új olasz művészettörténet fokozatosan befogadta őket, és ma már az Ottocento egyetlen komoly összefoglaló művéből sem hiányoznak.

A Markó-családhoz kapcsolódó Scuola di Staggia, azaz a Staggiai Iskola kifejezés valamikor 1853 táján jelent meg Telemaco Signorini visszaemlékezése szerint, aki ekkoriban Carlo Markó firenzei festészeti iskoláját látogatta, ahol

a fiatal festők előszeretettel utaztak ki a Firenze környéki toszkán dombvidék kisebb falvaiba természet utáni vázlatokat készíteni. Egyik kedvelt célpontjuk éppen a Siena-hoz közeli Staggia falucska volt, amelynek első számú nevezetessége egy igen festői, ódon várkastély volt. A valódi természet és a valódi olasz táj iránt érdeklődő fiatal festők aztán a híres firenzei Caffé Michelangelóban gyűltek össze, hogy megvitassák nézeteiket. A „forradalmi társaságnak” tagja volt ifj. Markó Károly és Markó András is, de ide járt a későbbi Macchiaioli iskola alapítója, Serafino de Tivoli is, aki az 1855-ös Párizsi Világkiállításon szeretett bele a barbizoni festők műveibe.

A Caffé Michelangelo azonban nemcsak művészeti, hanem politikai értelemben is forradalmi központ volt, ahol az olasz egyesítés garibaldista támogatói is rendszeresen „üléseztek”. Nem véletlen, hogy a Markó család ifjabb tagjai is már a kezdetektől Garibaldi lelkes hívei lettek és később is hazafias témákat állítottak ki a fiatal olasz állam nemzeti kiállításain.

A Scuola di Staggia ráadásul az egyik legfontosabb olasz festészeti mozgalom bölcsője is. A festészeti tanulmányait Markó Károlynál kezdő Serafino de Tivoli ugyanis a Párizsi Világkiállítás után kifejezetten azt a célt tűzte maga és barátai elé, hogy Charles-François Daubigny,

Narcisse-Virgile Diaz de la Peña, Jules Dupré és Constant Troyon nyomdokain megteremtsék az új olasz festészetet. 1862-ben egy kritikus ragasztotta rájuk a „macchiaioli” kifejezést, amely egyszerre utalt a festők vázlatos, „befejezetlen” stílusára, illetve az alkotók „bugris” mivoltára. A macchia ugyanis olaszul foltot jelent, de egyúttal a jellegzetes szűrős, mediterrán bozótost is így hívják, amely a meg nem művelt, sziklás, kopár dombokat borítja be. A nemzeti érzelmű festők aztán büszkén vállalták fel a megbélyegzést, amely az ő értelmezésükben egyrészt szakítást jelentett a rigorózus akadémiai modorossággal, másrészt viszont a macchiában bujkáló

rablók és felkelők platformjára helyezte őket. Ifjabb Markó Károly azonban erre az útra már nem követte fiatal barátait, bár édesapja 1860-as halála után a klasszikus festői kultúrát és a mitológiai műveltséget lassan nála is felváltotta egy „naturálisabb” szemlélet, amely kifejezetten a tájra és az ott élő emberekre fókuszált, miközben nem szakadt el a klasszikus kompozíciós sémáktól sem.

Ennek a „naturálisabb” és olaszosabb, de azért még mindig klasszikus festészetnek a gyönyörű példája a Templom-építők, amely leginkább egy aprólékos gondnal megfestett népi életkép és egy precíz topografikus tájkép ötvözete. A

nagyszabású alkotás azonban nem csupán egy tájképbe oltott életkép, hanem inkább a korhűen és realiztikusan ábrázolt toszkán nép és az olasz táj iránti hommage. A festmény ugyanis hű marad a tradicionális Claude Lorrain-i sé mához a középtérben kinyíló tájjal, az előtérbe azonban egészen realiztikus figurákat helyez a festő, akik ugyan továbbra is mellékszereplők, de egyikük már öntudatosan tekint a festőre, aki vélhetően maga is járt az építkezés helyszínén, melyre talán éppen valahol Staggia közelében került sor.

Kaszás Gábor